

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **A. P., K., V. C.**, proti žalovanému: **Krajský súd v Nitre**, Štúrova 9, Nitra, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Spr-Io 21/2011 zo dňa 05.05.2011 vo veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp.zn. 15S/18/2011, o návrhu na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Nitre, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Nitre **JUDr. S. Z.** a **JUDr. R. G.** s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 15S/18/2011.

Sudcovia Krajského súdu v Nitre JUDr. V. T., PhD., JUDr. M. M., JUDr. D. V., JUDr. D. K., JUDr. Ľ. M., PhD., JUDr. J. V., JUDr. Z. M., JUDr. Š. H., Mgr. A. N., JUDr. Ľ. K., JUDr. I. K., JUDr. J. B., JUDr. I. D., JUDr. M. P., Mgr. I. V., JUDr. D. H., JUDr. R. P., JUDr. V. S., JUDr. V. P., JUDr. E. M., JUDr. B. M., JUDr. M. H., JUDr. J. P., JUDr. V. N., JUDr. K. M., JUDr. L. G., JUDr. D. P., JUDr. S. S., JUDr. A. K., JUDr. P. L., JUDr. P. P., Mgr. E. N., JUDr. J. B., JUDr. E. H., JUDr. S. L., JUDr. Z. B. **n i e s ú** vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 15S/18/2011.

O d ô v o d n e n i e

V hore označenej veci podaním zo dňa 22.08.2011 žalobca žiadal o vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Nitre z prejednávania a rozhodovania vecí, ktoré odôvodnil tým, že predsedníčka Krajského súdu v Nitre systematicky a vedome ako odvolací orgán potvrdzovala rozhodnutia prvostupňového orgánu – povinnej osoby Okresného súdu Nitra v neprospech žalobcu. Vyslovil pochybnosti o nezáujatosti všetkých sudcov a senátov Krajského súdu v Nitre a dožadoval sa, aby túto vec neprejednával a nerozhodoval sudca a senát Krajského súdu v Nitre, ale iný krajský súd. Tiež poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 2008, z ktorého je zrejmé, že danú vec nemôže prejednávať ani jeden sudca a senát Krajského súdu v Nitre, nakoľko ide o totožný prípad. Zároveň požiadal o prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), nakoľko prebieha priestupkové a disciplinárne konanie proti predsedovi Okresného súdu v Nitre, čo môže mať vplyv na výsledok tohto konania.

K námietke zaujatosti podala dňa 20.09.2011 oznámenie predsedníčka senátu 15S JUDr. E. H., ktorá uviedla, že s poukazom na tvrdenia žalobcu a na skutočnosť, že žalovaným je Krajský súd v Nitre, na ktorý bola pridelená na výkon funkcie sudcu a predsedníčky senátu, vznáša aj ona námietku zaujatosti podľa § 14 a § 15 O.s.p. vo vzťahu k žalovanému, resp. jeho štatutárnej zástupkyňi JUDr. S. Z., ktorá je jej nadriadenou.

Sudca a člen senátu 15S JUDr. J. B. taktiež uviedol, že sa cíti byť vo veci zaujatý vzhľadom na tvrdenia žalobcu a na skutočnosť, že je pridelený na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Nitre a že s jeho predsedníčkou je v priateľskom vzťahu.

Sudca a člen senátu 15S JUDr. P. L. sa tiež cítil byť vo veci zaujatý vzhľadom na tvrdenia žalobcu a na skutočnosť, že účastníkom konania je subjekt, ku ktorému má subjektívny vzťah vyvolávajúci pocit možnosti zaujatosti.

Predsedníčka Krajského súdu v Nitre JUDr. S. Z. uviedla, že sa cíti byť zaujatá, nakoľko žalobou napadnuté rozhodnutie vydala.

Podpredseda Krajského súdu v Nitre JUDr. R. G. uviedol, že vo veci je zaujatý, pretože je štatutárnym zástupcom žalovaného.

Ostatní sudcovia Krajského súdu v Nitre s výnimkou JUDr. Z. B. a JUDr. D. V., ktoré sú dlhodobo práceneschopné a JUDr. S. L., ktorý vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že nie je zaujatý, sa vyjadrili tak, že vo veci sa cítia byť zaujatí s ohľadom na osobu žalovaného, resp. pre pomer k osobe žalovaného, u ktorého vykonávajú sudcovskú funkciu, pričom väčšina z nich uviedla aj to, že s predsedníčkou súdu, ktorá je ich nadriadenou, sú v priateľskom vzťahu.

Krajský súd v Nitre v súlade s § 16 ods. 1 O.s.p. predložil námietku zaujatosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, spis došiel súdu dňa 30.11.2011.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne – napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania.

Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia

vyplývať z objektívnych skutočností. V námietke zaujatosti účastník nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe súdu v konaní o prejednaní veci. Postupom sa rozumejú procesné úkony súdu vrátane rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania. V širšom chápaní môžeme k postupu sudcu priradiť aj jeho rozhodnutie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou, a preto túto okolnosť, že v inej veci meritórne rozhodol v jeho neprospech zásadne nemožno použiť ako dôvod na námietku zaujatosti. Ide o procesné úkony a rozhodnutia, ktoré upravuje Občiansky súdny poriadok, ktoré sú ním predvídané a majú upravené svoje účinky na priebeh konania. Iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu za splnenia aj ostaných zákonných podmienok nemožno použiť ako dôvody na námietku zaujatosti. Sudcu nemožno vylúčiť nielen pre úkony v prejednávanej veci, ale ani pre úkony v iných právnych veciach vrátane rozhodnutí, ktoré vydal. Ak sú v námietke zaujatosti uvedené len také skutočnosti, neprihliada sa na ne, t.j. platí fikcia ako by námietka nebola vznesená, ale len v rozsahu týchto skutočností, v ktorom prípade sa vec nepredkladá nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Ak námietka obsahuje aj iné okolnosti, treba ju predložiť bez ohľadu na to, že o niektorých okolnostiach platí, že sa na ne neprihliada, pretože v opačnom prípade by mohol nastať dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p. v spojení s v 205a ods. 1 písm. a/ O.s.p. Taký dôvod pre zrušenie rozhodnutia vo veci samej by sa mohol uplatniť aj v dovolacom resp. v mimoriadnom dovolacom konaní. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci, ako aj naopak. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediaciach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 citovaného zákona v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok.

Nestranný je sudca, u ktorého nie sú pochybnosti o jeho nezaujatosti so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom a súčasne sa nepodieľal na rozhodovaní vo veci v niektorom inštančnom stupni. Rozhodovaním sa rozumie účasť na hlasovaní alebo inom spôsobe účasti na prijímaní rozhodnutia vo veci samej (samosudca), ako aj na rozhodnutiach, ktoré pripravujú skutkový a právny základ na rozhodnutie vo veci samej. Základom na záver o nevyhnutnosti vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je pochybnosť o jeho nezaujatosti.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. konštruuje ako dôvody vylúčenia sudcu, sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že *„obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“*. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

Ako je už spomenuté vyššie, sudcov pomer k účastníkom alebo ich zástupcom môže byť založený predovšetkým na príbuzenskom alebo jemu obdobnom vzťahu, ktorému na roveň môže v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský, či naopak zjavne nepriateľský. Do úvahy prichádza i vzťah ekonomickej závislosti. Uplatnená námietka zaujatosti pre pomer sudcu k veci musí byť v príčinnej súvislosti s predmetom daného konania. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. II. ÚS 76/1999 z 20. júla 1999.)

V danej veci nemožno opomenúť, že väčšina z namietajúcich sa sudcov uviedla ako dôvod svojej zaujatosti pomer k žalovanému, resp. predsedníčke Krajského súdu v Nitre, avšak neuviedla, čo im konkrétne bráni v rozhodnutí predmetnej veci. Samotná formulácia *„som sudcom/sudkyňou Krajského súdu v Nitre“*, resp. doplnená o konštatovanie, že *„krajský súd je mojim zamestnávateľom“* nezodpovedá zákonnej požiadavke uvedenej v § 14 ods. 1 O.s.p., a to najmä s prihliadnutím na ustanovenie § 25 ods. 1 zákona o sudcoch a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

V danej veci nemožno tiež neuviesť, že pre vylúčenie sudcu v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. by neobstálo vyjadrenie niektorých sudcov Krajského súdu v Nitre, ktorí pre dôvod svojej zaujatosti považujú predsedníčku krajského súdu za svoju nadriadenú resp. uvádzajú, že sú s ňou nielen v priateľskom, ale aj v podriadenom vzťahu, a neobstál by ani názor, že žalovaný je ich zamestnávateľom, nakoľko podľa § 25 ods. 1 zákona o sudcoch vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú práva a povinnosti sudcu a štátu upravené týmto zákonom; za štát v týchto vzťahoch koná ústredný orgán štátnej správy súdov, ktorého pôsobnosť upravuje osobitný predpis.

Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach, ktoré sa týkajú nielen štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu svojej sudcovej funkcie udržiava, veci týkajúcich sa orgánov správy súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu, nevynímajúc. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri

výkone jeho funkcie. Taktiež v zmysle zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 35 cit. zák.) pôsobnosť predsedu súdu v oblasti riadenia a správy súdu je potrebné vnímať ako súhrn určitých oprávnení a zároveň aj ako zákonom dané povinnosti; predseda je zároveň štatutárnym orgánom súdu, pokiaľ tento zákon nezveruje toto postavenie v oblasti správy súdu inému subjektu – riaditeľovi správy súdu. V zmysle § 32 a § 33 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány riadenia a správy súdu (t.j. predseda súdu a podpredseda súdu) vykonávajú riadenie a správu súdov v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom; úlohou riadenia a správy súdov je vytvárať súdom Slovenskej republiky podmienky na riadny výkon súdnictva najmä v oblasti personálnej, organizačnej, ekonomickej, finančnej, odbornej a dohliadať na riadny výkon súdnictva spôsobom a v medziach ustanovených zákonom, pričom riadenie a správa súdov nesmú zasahovať do rozhodovacej činnosti súdov.

Z uvedeného je zrejmé, že predseda súdu nie je nadriadeným sudcu ani sudca nie je podriadeným predsedovi súdu.

Ani samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom (ako kolegovia) poznajú a pravidelne sa stretávajú na pracovisku, nemôže byť (bez ďalšieho) dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezaujatosti. Jedine v prípade, kedy vzájomný vzťah presiahne takto chápaný profesionálny rámec a nadobúda charakter bližšieho osobného vzťahu (rodinného, priateľského a pod.), možno o tejto okolnosti uvažovať ako o dôvode pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Je však nutné, aby táto okolnosť bola nielen konštatovaná, ale aj skutkovo vymedzená, preto aj napríklad tvrdenie o priateľskom pomere by malo byť konkretizované. Až v takomto prípade môže vykazovať právne významné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p.; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 01. októbra 1982).

Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. III. ÚS 16/00).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý

mohol byť. Neustrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „*absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.*“

Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „*sine ira et studio*“, teda nezávisle a nestranne.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť ani subjektívne hľadisko účastníka konania, ktoré je spravidla motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Ani žalobcom udávaný spôsob rozhodnutia v majúcej sa preskúmať veci, ako aj v jeho iných obdobných veciach sám osebe nezakladá dôvod vylúčenia sudcov Krajského súdu v Nitre z prejednávania a rozhodovania v danej veci. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však to, že účastník sa nestotožňuje s jeho rozhodovaním. Na dosiahnutie nápravy v občianskom súdnom konaní slúžia predovšetkým opravné prostriedky, nie námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný. Iba na tomto základe však bez ďalšieho nemožno urobiť záver o splnení podmienok ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., ak súčasne nie sú k dispozícii ďalšie doložené skutočnosti, ktorých konkrétny obsah a charakter by objektivizoval uplatnenú námietku.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci *Delcourt v. Belgicko*, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („*justice must not only be done, it must also be seen to be done*“)], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko neustrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. *Saraiva de Carvalho proti Portugalsku*, 1994, *Gautrin a ďalší proti*

Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Pokiaľ žalobca poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 2008 sp. zn. 5Ndzk 1/2008 vo veci žalobcu proti Krajskému súdu v Trnave, treba uviesť, že v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodol o vylúčení sudcov, ale o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti podľa § 12 ods. 2 O.s.p, pričom v dôvodoch svojho rozhodnutia taktiež poukázal na ustanovenie čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý sudcovi nielen výslovne priznáva nezávislosť výkonu funkcie sudcu, ale súčasne prostredníctvom iných právnych predpisov zabezpečuje garancie bežné v demokratickej spoločnosti na ničím nerušený výkon funkcie sudcu. Aj v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje na to, že „opačný výklad situácie sudcu, ktorý by sa mal dostať (a v posudzovanej veci je dôvodný záver o narastajúcom výskyte týchto vecí pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov jednotlivcami nespokojnými s výsledkami prvostupňového informačného konania) do konfliktu so štátnou správou svojho súdu, by ohrozoval v prípade nedostupnosti vhodnej rozhodovacej alternatívy dostupnosť spravodlivosti, a v konečnom dôsledku by maril riadne uplatnenie ústavou zaručeného práva jednotlivca na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle čl. 46 a nasl. ustanovení Ústavy Slovenskej republiky“ a taktiež poukazuje na to, že danú situáciu je potrebné dôsledne odlišiť od uznávaného princípu „*nemo iudex in causa sua*“, lebo tu nejde o osobnú vec sudcu, ale o stále zdôrazňovaný vzťah medzi sudcom na strane jednej a štátom, tzn. výkonnou mocou.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. relevantná, a ani z vyjadrení uvedených sudcov, ktorým vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie ani ostatných sudcov, nevyplývajú žiadne zákonné dôvody pre ich vylúčenie, Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovel vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol podľa ustanovenia § 16 ods. 1 druhá veta O.s.p. tak, že označení sudcovia Krajského súdu v Nitre nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci sú len JUDr. S. Z. – predsedníčka Krajského súdu v Nitre a JUDr. R. G. - podpredseda Krajského súdu v Nitre, nakoľko JUDr. S. Z. ako predsedníčka Krajského súdu v Nitre a jeho štatutárna zástupkyňa vydala rozhodnutie, ktoré je predmetom preskúmania v tomto konaní a JUDr. R. G. ako podpredseda Krajského súdu v Nitre, a teda jej zástupca sa môže tiež podieľať na vybavovaní vecí podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu **nie je** prípustné odvolanie.

V Bratislave dňa 08. decembra 2011

JUDr. Ivan R U M A N A, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková